

Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybai
Mortos g. 14, LT-03219 Vilnius
Siunčiama per www.e.rrt.lt

2021-05-13 Nr. 2021-01443

Dėl RRT viešos konsultacijos „Radijo ryšio plėtos 470–790 MHz radijo dažnių juostoje plano pakeitimas“

Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyba (toliau – Tarnyba) paskelbė viešąją konsultaciją dėl Tarnybos direktoriaus 2018 m. rugpjūčio 10 d. įsakymo Nr. 1V-731 „Dėl Radijo ryšio plėtos 470–790 MHz radijo dažnių juostoje plano patvirtinimo“ pakeitimo projekto Nr. 21-24005 (toliau – Projektas).

I. Dėl sausumos koridorių padengimo

Projektas parengtas atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos penktosios kartos judriojo ryšio (5G) plėtos 2020–2025 m. gaires, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. birželio 3 d. nutarimu Nr. 577 „Dėl Lietuvos Respublikos penktosios kartos judriojo ryšio (5G) plėtos 2020–2025 m. gairių patvirtinimo“ (toliau – Gairės) ir siekiant padidinti radijo dažnių (kanalų) iš 703–788 MHz radijo dažnių juostos naudojimo efektyvumą.

Pažymėtina, kad Gairės numato, jog siekiant užtikrinti tolygią, ekonomiškai pagrįstą ir efektyvią 5G ryšio plėtrą, 5G ryšys Lietuvoje turi būti plėtojamas visoje valstybės teritorijoje pradedant didžiausiais miestais ir strateginiais valstybės objektais, o „iki 2025 m. itin sparčiu judriuojū ryšiu numatoma padengti svarbiausius sausumos transporto koridorius ir miestų teritorijas. Siekiama, kad 5G ryšys pirmiausia turėtų būti plėtojamas (pradėtos teikti komercinės 5G ryšio paslaugos):

10.3. iki 2025 m. miestų teritorijose, tarptautiniuose sausumos transporto koridoriuose („Via Baltica“, „Rail Baltica“) ir kituose magistraliniuose automobilių keliuose ir valstybinės reikšmės magistralinėse geležinkelio linijose, oro ir jūrų uostuose.“

Atsižvelgiant į tai, nėra suprantama, kodėl Projekte yra įtraukti ir reikalavimai krašto kelių padengimui atitinkama ryšio sparta, kas, „Telia“ vertinimu, nėra racionalu ir siūlytina naikinti:

„24.1. /.../ ne vėliau kaip 2025 m. sausio 1 d. įrengti antžemines sistemas ir sudaryti galimybę TEN-T (angl. Trans European Transport Network) tinklo tarptautiniuose transporto koridoriuose („Via Baltica“, „Rail Baltica“), valstybinės reikšmės magistraliniuose keliuose ir krašto keliuose (ne mažiau kaip 90 procentų kiekvieno krašto kelio ilgio), nurodytuose Valstybinės reikšmės automobilių kelių sąraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. birželio 9 d. nutarimu Nr. 757 „Dėl Valstybinės reikšmės automobilių kelių sąrašo patvirtinimo“, gauti ne mažesnės kaip 100 Mb/s siunčiamojo ryšio spartos elektroninių ryšių paslaugas; šio reikalavimo vykdymui gali naudoti ir kitus radijo dažnius (kanalus), kuriuos naudoti jis turi teisę.“

II. Dėl siunčiamo ryšio spartos

Projekto 24.1 straipsniu numatoma, kad ne vėliau kaip 2025-01-01 būtų įrengtos antžeminės sistemos ir sudaryta galimybė atitinkamose vietovėse „gauti ne mažesnės kaip 100 Mb/s siunčiamojo ryšio spartos elektroninių ryšių paslaugas /.../“

Pažymėtina, kad 24.1 straipsnyje kalbama apie tarptautinius transporto koridorius bei valstybinės reikšmės magistralinius kelius (taip pat numatant krašto kelius, kurie šiame straipsnyje naikintini).

Atitinkama ne mažesne nei 100 Mb/s siunčiamojo ryšio sparta padengti vien magistralinius kelius bus reikalingos ženklios operatoriaus investicijos. Tačiau suprantant, kad magistraliniuose keliuose judėjimo intensyvumas didelis, šias investicijas, kaip manytume šiuo metu, komerciškai dar galima pagrįsti.

Taip pat reikia atsižvelgti į tai, jog preliminariai 470–790 MHz aukciono kontekste siūloma 5MHz ar maksimaliai 10MHz parsisiuntimui juosta, ko pasekoje, net ir šį dažnį pridėjus prie šiuo metu naudojamų dažnių, didelėje dalyje kelių nepavyks pasiekti 100Mb/s spartos.

Referuojant į GSMA studijos aprašytą vidutinį spektrinį efektyvumą matome, kad šiuo metu ir artimiausius keletą metų dominuosiančioje 4G ryšio technologijoje (o 5G žemame dažnyje efektyvumas ne ką didesnis), žemame dažnyje (2x2MIMO) spektrinis efektyvumas – 1.9 b/Hz.

<https://www.gsma.com/spectrum/wp-content/uploads/2019/06/Benefits-of-Technology-Neutral-Spectrum-Licences.pdf>

Remiantis šiais skaičiais, vidutiniškai įgyjamas spektras atneštų tik nuo 9.5Mb/s iki 19Mb/s papildomos spartos. Todėl, „Telia“ nuomone, šis 100Mb/s reikalavimas yra neproporcingas ir reikalaujantis didelių investicijų ne tik į papildomų dažnių plėtrą, bet ir didelį kiekį naujų bazinių stočių.

Atsižvelgiant į tai, „Telia“ palaiko galiojančios Tarnybos direktoriaus 2018 m. rugpjūčio 10 d. įsakymo Nr. 1V-731 „Dėl Radijo ryšio plėtros 470–790 MHz radijo dažnių juostoje plano patvirtinimo“ redakcijos nuostatą, numatančią teisę valstybinės reikšmės magistraliniuose keliuose gauti ne mažesnės kaip 30 Mb/s duomenų perdavimo spartos elektroninių ryšių paslaugas.

Atsižvelgiant į aukščiau pateiktus argumentus, **siūlome Projekto 24.1 straipsnį koreguoti atitinkamai:**

*„24.1. /.../ ne vėliau kaip 2025 m. sausio 1 d. įrengti antžemines sistemas ir sudaryti galimybę TEN-T (angl. Trans European Transport Network) tinklo tarptautiniuose transporto koridoriuose („Via Baltica“, „Rail Baltica“), valstybinės reikšmės magistraliniuose keliuose ir krašto keliuose (ne mažiau kaip 90 procentų kiekvieno krašto kelio ilgio), nurodytuose Valstybinės reikšmės automobilių kelių sąraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. birželio 9 d. nutarimu Nr. 757 „Dėl Valstybinės reikšmės automobilių kelių sąrašo patvirtinimo“, gauti ne mažesnės kaip ~~400 Mb/s~~ **30 Mb/s** siunčiamojo ryšio spartos elektroninių ryšių paslaugas; šio reikalavimo vykdymui gali naudoti ir kitus radijo dažnius (kanalus), kuriuos naudoti jis turi teisę.“*

Tuo atveju, jei Tarnyba manytų, kad „Telia“ pateiktos korekcijos nėra tinkamos, prašome inicijuoti diskusiją argumentų aptarimui prieš patvirtinant Projektą.

Tinklų padalinio vadovas

Arūnas Strolia